

Quaestio 136 e quaestionibus ad Antiochum ducem

47 Τῷ (τοὺς τῷ μοντεφ.) εὐαγγελίῳ μὴ πιστεύοντας Ἑλληνας καὶ τὰς θείας πάσας γραφὰς εὐτελίζοντας πῶς αὐτοὺς πείσαι ὀφείλομεν ὅτι ἔστι θεὸς ἄκτιστος, ποιητὴς οὐρανοῦ καὶ γῆς, εἷς καὶ μόνος, καὶ οὐ πολλοὶ θεοὶ, ὡς αὐτοὶ πλανώμενοι νομίζουσιν; ρεσπονδευρτῶν τὰς θείας γραφὰς μὴ δεχομένων, ἐξ αὐτῆς λοιπὸν τῆς τῶν πραγμάτων φύσεως περὶ θεολογίας πείσαι ὀφείλομεν. ὀρώμεν γάρ τινος οὐσίας ἐν τῇ κτίσει, οὐ κατὰ φύσιν, ἀλλ' ὑπὲρ φύσιν μετ' ἀλλήλων ὑπαρχούσας. οἷόν τι λέγω. φύσει ἢ τῶν ὑδάτων οὐσία ρευστική καὶ καταφερῆς ὑπάρχει. πῶς οὖν ὀρώμεν τοὺς λεγομένους σίφωνας ἐκ τῆς θαλάσσης ὕδωρ τὰς νεφέλας ἀνέλκοντας; τὸ δὲ θαυμαστότερον, ὅτι ἀλμυρὰ ἀνερχόμενα, γλυκεῖα λοιπὸν ταῦτα ἐπὶ γῆς διὰ τῶν ὄμβρων κατέρχονται. πῶς δὲ πάλιν καὶ ἡ τῶν σωμάτων φύσις βολιστική κατὰ φύσιν ὑπάρχουσα. ὀρᾶται, ἄδυτος καὶ ἀβόλιστος ἐν τοῖς ὕδασι τῆς Μαρμαρικής Πενταπόλεως; οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ γὰρ καὶ ὕδατος καὶ πυρὸς ἐναντία ἢ φύσις ὑπάρχουσα, ἐν τῷ ἅμα ἦν, ὅτε ἐν Λυκία τῷ ὄρει τῷ λεγομένῳ Ὀλύμπῳ, καθὼς μυριάδες ἀνδρῶν ἐωράκασιν. καὶ ἄλλα δὲ μυρία τούτοις ὅμοια καὶ παράδοξά ἐστιν ἐν τῇ κτίσει ὀρώμενα καὶ θαυμάζόμενα· ἅπερ ἅπαντα οὐκ ἂν οὕτως ὑπὲρ φύσιν γίνεσθαι ἔμελλον, εἰ μὴ οὐσία τις θεοῦ ἦν τούτων δεσπόζουσα καὶ τούτοις ἐπιτρέπουσα ἀλλήλοις μὴ ἀντιτάττεσθαι. πῶς δὲ πάλιν λέγουσιν ἡμῖν Ἑλλήνων παῖδες, βροντῆς στερρᾶς γινομένης, ἅπασα ἢ φύσις τῶν ἀνθρώπων τρέμει, φρίττει τε καὶ ἐξίσταται, μηνύουσα διὰ τοῦ σχήματος ὡς ὑπὸ δεσπότην ἐστὶν τὸν τὰς βροντὰς ἐργαζόμενον. καὶ ταῦτα μὲν πρὸς τοὺς ἀφελεστέρους Ἑλλήνων εἰς θεογνωσίαν φέροντα ὑποδείγματα. πρὸ γὰρ τοῖς παρ' αὐτοῖς σοφοῖς, ἐκ φιλοσόφων ἀρχαίων δυνατῶν, μαρτυρίαις πολλαῖς περὶ θεοσεβείας τινὲς Ἑλλήνων σοφοὶ ἔφρασαν. ἀλλὰ καὶ τὴν Χριστοῦ οἰκονομίαν ἀμυδρῶς προεμήνυσαν. καὶ γοῦν τις τῶν παρ' αὐτοῖς σοφῶν πρὸ πολλῶν τῆς Χριστοῦ ἐπιδημίας χρόνων φησὶν. ὅτι ἤξει ἢ νεᾶνις ἔχουσα ἡμῖν οὐράνιον γόνον. καὶ ἄλλος πάλιν ἔφρασεν οὕτως· ὁψέ ποτε ἐπὶ τὴν πολυσχεδῆ ταύτην κατέρχεται ὁ θεὸς γῆν, καὶ δίχα πταισματος σὰρξ γενήσεται, ὡς κατάκριτος ἐν ξύλῳ κρεμασθήσεται, καὶ ἀνίατα πάθη θεραπεύσει.